

ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ — ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ

ਖਜ਼ਾਨਾ ਖਾਲੀ ਹੈ

ਪਿਛੇ ਜਿਹੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਉਸਤਾਦ ਸ਼ਾਇਰ ਦੀਪਕ ਜੌਤੇਈ ਦੀ ਇਕ ਵਿਆਹ ਗਜ਼ਲ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਥਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਸੀ 'ਖਜ਼ਾਨਾ ਖਾਲੀ ਹੈ'। ਉਹਦਾ ਹਰ ਇਕ ਸ਼ਿਆਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਹ ਜੋ ਸਾਰਾ ਸਿਸਟਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹਦੇ ਉੱਤੇ ਇਕ ਮੁਕੰਮਲ ਟਿੱਪਣੀ ਸੀ। ਖਜ਼ਾਨਾ ਖਾਲੀ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਫਿਕਰ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵੀ ਵੱਡੀ ਫਿਕਰ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਦੀ ਉਂਗਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਂਗਲ ਬਾਦਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਤਾਂ ਹੀ ਇਹ ਫਿਕਰ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

11 ਫਰਵਰੀ, 1997 ਨੂੰ ਬਾਦਲ ਹੁੰਦੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ, ਹੁਣ ਢਾਈ ਸਾਲ ਲੰਘ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਬਹਾਨਾ ਹੁਣ ਚੱਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿ ਖੱਦਰਪਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨਾ ਖਾਲੀ ਕਰ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਖਾਲੀ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਅਗੇ ਵਿਚ ਉਹਦੇ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕੀਤਾ? ਦਿਨ-ਰਾਤ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਹੀ ਉਡਾਏ। ਜਦੋਂ ਬਾਦਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਅਮਰੀਕਾ ਇਲਾਜ ਲਈ ਗਏ ਤਾਂ ਇਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਬਹੁਤ ਬਿਮਾਰ ਹਨ। ਇਹ ਕਿਆਸਾਰਾਈ ਤਾਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਬਾਦਲ ਹੋਣ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣਾ ਪਿਆ ਵਰਨਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ. ਜਾਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਇਲਾਜ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਤਾਂ ਹੀ ਜਾਣਾ ਪਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਖਾਸ ਗੱਲ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਟੋਹੜਾ ਹੁੰਦਾ ਨੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਭੱਵਿੱਖ ਦੀ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਵੀ ਕਰ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਬਾਦਲ ਹੁਣ ਸਹੀ ਸਲਾਮਤ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣ 'ਤੇ ਬਹੁਤੇ ਦਿਨ ਨਹੀਂ ਕੱਢਦਾ। ਦੱਬੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਇਹੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਬਾਦਲ ਕਾਕਾ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਖੈਰ ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਬਾਦਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਿਹਤ ਠੀਕ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹੁਣ ਕਾਰ 'ਤੇ ਸਫਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਚੀਡ ਮਨਿਸਟਰ ਦਾ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਦਾ ਖਰਚਾ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰੇਗੀ। ਭਾਵੇਂ ਖਜ਼ਾਨਾ ਖਾਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਦਾ ਖਰਚ ਕਰੋੜਾਂ ਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਰਚ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤੇ ਫਿਰ ਹੋਰ ਮੰਤਰੀ ਕਿਉਂ ਪਿਛੇ ਰਹਿੰਦੇ? ਵਜ਼ਾਰਤ ਬਣਨ 'ਤੇ ਪਹਿਲੇ 8 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਮੰਤਰੀ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਬਦੇਸ਼ੀ ਦੇਰੇ 'ਤੇ ਗਏ। ਕਦੀ ਕਿਸੇ ਪੱਜ ਗਏ, ਕਦੀ ਕਿਸੇ ਪੱਜ ਗਏ। ਉਥੋਂ ਦੇ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਖੁਬ ਸੇਵਾ ਕੀਤਾ। ਤੇਹਨੇ ਵੀ ਦਿੱਤੇ। ਬੰਦ ਲਿਫਾਫਿਆਂ ਵਿਚ ਭਾਲਰ ਅਤੇ ਪੈਡਾਂ ਦੇ ਨੋਟ ਵੀ ਦਿੱਤੇ। ਇਕ ਅਨੁਮਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਰਕਮ ਜੇ ਜੋੜੀ ਜਾਏ ਤਾਂ ਉਹ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਾਪਸ

ਆ ਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿਚ ਜਾਗ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਏ ਭਾਵੇਂ ਬਦੇਸ਼ੀ ਦੇਰੇ ਦਾ ਸਾਰਾ ਖਰਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਖਜ਼ਾਨਾ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ ਬਦੇਸ਼ੀ ਦੇਹਿਆਂ ਨੇ ਪੂਰਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ। ਸੋ ਖਜ਼ਾਨਾ ਖਾਲੀ ਹੈ।

ਅੱਜ ਦਾ ਯੱਗ ਆਪੁਨਿਕ ਯੱਗ ਹੈ। ਟੈਲੀਫੋਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਹਣ ਪਿੰਡ-ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਮੁਹੱਦੀਆਂ ਹੈ। ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਟੈਲੀਫੋਨ ਦੀ ਹਰ ਇਕ ਕਾਲ ਪੈਸਿਆਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਫੌਜ ਨੇ ਇਸ ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਪੱਤੜੇ ਲਾਹ ਦਿੱਤੇ। ਲੱਖਾਂ ਦੇ ਬਿਲ ਇਹਨਾਂ ਟੈਲੀਫੋਨਾਂ ਦੇ ਆਏ। ਅਸੰਬਲੀ ਵਿਚ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਚਰਚਾ ਵੀ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਟੈਲੀਫੋਨ ਦੇ ਬਿਲ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਤੋਂ ਗਏ। ਸੋ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨਾ ਖਾਲੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਬੱਸਾਂ ਵੀ ਚਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਬੱਸਾਂ ਵੀ ਚਲਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪਾਈਵੇਟ ਵੀ ਚਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਪਾਈਵੇਟ ਬਹੁਤੀਆਂ ਚਲਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਮੇਤ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਜੀਰ ਅਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਇਸ ਵਪਾਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਬੱਸਾਂ ਟੈਕਸ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨਾ ਭਰਨ ਦਾ ਸਾਧਨ ਹਨ ਪਰ ਜੇਕਰ ਟੈਕਸ ਦੀ ਆਮ ਚੋਗੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਖਜ਼ਾਨਾ ਕਿਥੋਂ ਭਰਨਾ ਹੈ? ਸੋ ਖਜ਼ਾਨਾ ਖਾਲੀ ਹੈ।

ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਬਿਲ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਛੋਟੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਵੀ ਮੁਆਫ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਵੀ ਮੁਆਫ ਹਨ। ਇਸ ਅਮਲ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਵਿਤੀ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਨਹੀਂ। ਬਸ ਮੁਫਤ ਬਿਜਲੀ ਦੇਣੀ ਹੈ। ਮੁਫਤ ਪਾਣੀ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਸੋ ਖਜ਼ਾਨਾ ਖਾਲੀ ਹੈ।

ਬੜੇ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਲਦੇਵ ਮੋਹਲਾ ਇਕ ਸਕਿੱਟਨੁਮਾ ਨਾਟਕ ਕਰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ 'ਵਾਹ ਓਏ ਸਰਦਾਰੇ ਤੁਹਾਡੇ ਚੋਜ਼'। ਅੱਜ ਇਹ ਚੋਜ਼ ਪੂਰੀ ਸਿੱਤਤ ਨਾਲ ਵੱਡੇ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਮਹਿੰਗਾ ਇਲਾਜ, ਇਸਰਾਈਲ ਵਿਚ ਜਾਕੇ ਉਥੇ ਬੂਟਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਲਾਉਣ ਦੀ ਜਾਚ ਸਿੱਖਣਾ, ਪਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਖਰਚ 'ਤੇ ਜਾਣਾ, ਹੈਲੀਕਾਪਟਰਾਂ ਦੇ ਸਫਰ, ਟੈਲੀਫੋਨਾਂ ਦੇ ਬਿਲ, ਬੱਸਾਂ ਦੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੀ ਚੋਗੀ ਤੇ ਨਾਲੇ ਸੀਨਾ ਜੋਗੀ, ਮੁਫਤ ਬਿਜਲੀ ਅਤੇ ਪਾਣੀ, ਇਹ ਸਭ ਚੋਜ਼ ਜਾਰੀ ਹਨ। ਖਜ਼ਾਨਾ ਖਾਲੀ ਹੈ।

ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਬੰਦ ਹਨ। ਸੜਕਾਂ ਟੁੱਟੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਟੁੱਟੀਆਂ ਰਹਿਣ, ਮੁਲਾਜਮਾਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਨਾ ਮਿਲੇ, ਕਮੇਟੀਆਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਕੋਲ ਫੌਂਡ ਨਹੀਂ। ਸਫ਼ਾਈ ਲੱਈ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ। ਗੰਦਗੀ ਦੇ ਢੇਰ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਖਜ਼ਾਨਾ ਖਾਲੀ ਹੈ।

ਜਥੇਦਾਰੇ, ਹੁਣ ਇਲਜ਼ਾਮ ਦੀ ਉਂਗਲ ਖੱਦਰਪਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਹੀਂ, ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਤੇ ਹੀ ਰੱਖੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਖਜ਼ਾਨਾ ਖਾਲੀ ਹੈ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਤੇ ਹੈ।